

Orientering til valgstyrrerformænd og valgstyrere om opgaver, regler og dagens gang

Orientering til valgstyrrerformænd og valgstyrere om opgaver, regler og dagens gang	1
Valgstyrernes ansvar og opgaver	2
Valgstyrernes pligter (ministeriets vejledning afsnit 5.2)	2
Praktisk information	2
Hvem er på valgstedet på valgdagen?	2
Mødetidspunkt	3
Digitale valglister på alle afstemningssteder	3
Hjælpemidler på afstemningsstedet.....	3
Husk at brevstemme	3
Husk at underskrive afstemningsbogen.....	3
Valgstyrernes opgaver på valgdagen	3
Exit polls (meningsmålinger)	4
Forbud mod valgagitation.....	4
Indsamlinger	5
Hjælp til stemmeafgivningen.....	5
Adgangsforhold for vælgere med nedsat førlighed	6
Afgive stemme uden for valgstedet	6
Tavshedspligt	6
Ældrerådvalg samme dag som kommunal- og regionrådsvalg.....	6
Eksempler på spørgsmål der kan opstå i løbet af valgdagen.....	7
Hvis en vælger har glemt eller ikke har modtaget sit valgkort	7
Hvis en vælger har brevstemt.....	7
Hvis en vælger allerede er afkrydset i valglisten	7
Hvis en vælger ikke findes på valglisten	7
Må børn gå med i stemmerummet?.....	7
Må en skoleklasse få adgang til valgstedet?	7
Må en vælger vise, hvad vedkommende har stemt?	7
Må vælgere bruge sin egen kuglepen eller blyant?	7
Afstemningens afslutning	7

Stemmeoptællingen	8
Ugyldige stemmer.....	8
Stemmeoptællingen er offentlig.....	8
Indberetning af valgresultatet og underskrivelse af afstemningsbogen	8
Kandidaters medvirken ved stemmeoptællingen	8
Links:	9

Valgstyrernes ansvar og opgaver

Reglerne om valgstyrere og valgstyrernes opgavevaretagelse findes i den kommunale og regionale valglovs §§ 16 og 18.

Valgstyrernes pligter (ministeriets vejledning afsnit 5.2)

Valgstyrerne har pligt til at udføre de hverv, der påhviler dem, medmindre de har forfald (dvs. er lovligt forhindret).

Valgstyrerformanden skal opholde sig på valgstedet umiddelbart inden og under hele valghandlingen og ved den efterfølgende stemmeoptælling.

Valgstyrerformanden skal sørge for, at der umiddelbart inden og under valghandlingen og ved stemmeoptællingen til enhver tid er et tilstrækkeligt antal valgstyrere til stede på valgstedet til, at der kan sikres en hensigtsmæssig afvikling af valghandlingen og stemmeoptællingen. Der skal altid være et flertal af de udpegede valgstyrere til stede på valgstedet under valghandlingen og den efterfølgende stemmeoptælling. I Aarhus Kommune er der ved kommunal- og regionsrådsvalget på hvert afstemningssted 5 valgstyrere inklusive valgstyrerformanden. Der skal således altid være mindst 3 valgstyrere til stede.

Valgstyrerformanden kan beslutte, at valgstyrerne på skift kan forlade valgstedet både umiddelbart inden valghandlingen, under valghandlingen samt den efterfølgende stemmeoptælling for at holde pause, når det ellers er foreneligt med afviklingen af valgstyrernes opgaver. Det kan f.eks. være på tidspunkter i løbet af dagen, hvor der erfaringsmæssigt ikke møder så mange vælgere op for at stemme. Valgstyrerne skal rette sig efter valgstyrerformandens anvisninger. Alle valgstyrerne skal være til stede ved underskrivelse af afstemningsbogen.

Hvis man er udpeget som valgstyrerformand og på forhånd ved, at man på et tidspunkt bliver nødt til at forlade afstemningsstedet, skal man bede om at blive udpeget som "almindelig" valgstyrer, da valgstyrere, efter tilladelse fra valgstyrerformanden, kan forlade afstemningsstedet i en periode. Alle valgstyrere skal dog underskrive afstemningsbogen.

Praktisk information

Hvem er på valgstedet på valgdagen?

På alle valgsteder er der en valgsekretær, der er blevet undervist i reglerne vedr. afviklingen af valget. Valgstyrerne vil i løbet af valgdagen kunne spørge valgsekretæren til råds. Valgsekretæren er ansat i Aarhus Kommune. På alle valgsteder er der desuden en teknisk medarbejder, der bl.a. håndterer digitale valglister.

Udover valgsekretæren og den tekniske medarbejder vil der være et antal valgmedarbejdere. Disse er også ansat i kommunen.

Der vil desuden være et antal tilforordnede vælgere, som hjælper valgstyrrerne med afviklingen af valget og stemmeoptællingen.

De tilforordnede vælgere sidder typisk ved valgbordene og registrerer vælgernes fremmøde og udleverer stemmesedler samt vejleder vælgerne ved stemmerummene og sørger for, at vælgerne lægger deres stemmeseddel i stemmeurnen. Det kan også være de tilforordnede opgave at guide vælgerne hen til valgbordene og stemmerummene, så der ikke opstår kø samt sørge for, at vælgere, der ikke kan komme ind i valglokalet, får mulighed for at stemme uden for valglokalet.

Mødetidspunkt

Valget åbner kl. 8:00. Valgstyrerformanden møder kl. 07:00. Øvrige valgstyrrere samt de tilforordnede møder også kl. 07:00, medmindre andet er aftalt med valgsekretæren.

Inden valgets åbning vil de tilforordnede få en mundtlig instruktion af valgsekretæren og den tekniske medarbejder.

Stemmesedlerne leveres i kasser á 200 stk. Kasser der åbnes, skal tælles, inden valgstedet åbner. Kasser der åbnes i løbet af valgdagen skal også tælles, når de åbnes. Kasser der ikke åbnes, registreres som indeholdende 200 stk.

Diæt

Diæten for 2025 er 910 kr., mens den for stemmetællere er 455 kr.

Digitale valglister på alle afstemningssteder

Fra og med kommunal- og regionsrådsvalget 2025 er der indført digitale valglister på alle afstemningssteder i Aarhus Kommune. Digitale valglister indebærer, at vælgerne valgkort scannes ved valgbordet og deres fremmøde dermed markeres i den digitale valgliste. De tilforordnede skal således ikke længere afkrydse vælgerne i valglisten. Valgsekretæren og den tekniske medarbejder på valgstederne er instrueret i brugen af digitale valglister.

Hjælpemidler på afstemningsstedet

På hvert afstemningssted findes:

- 1 stemmerum, der er bredt nok til en kørestol
- 1 stemmerum med en lup, der kan forstørre mindst 4 gange og betjenes uden hænder
- 1 stemmerum med en filtpen
- 1 LED-lampe

Husk at brevstemme

Hvis du er udpeget som valgstyrer på et andet afstemningssted end det, hvor du skal stemme, skal du huske at brevstemme i forvejen.

Husk at underskrive afstemningsbogen

Du må ikke forlade afstemningsstedet om aftenen, før du har underskrevet afstemningsbogen, da afstemningsbogen skal være underskrevet af alle valgstyrrere.

Valgstyrrernes opgaver på valgdagen

Valgstyrrerne har følgende opgaver på valgdagen:

- Have det overordnede ansvar for afviklingen af valget i samarbejde med valgsekretæren

- Sørge for ro og orden i afstemningslokalet
- Hjælpe ved tvivlsspørgsmål under afstemningen
- Holde øje med, at der ikke foregår valgagitation eller anden holdningsmæssig påvirkning i valglokalet eller i umiddelbar tilknytning hertil
- Afgøre, på hvilken måde pressen skal have adgang til stemmelokalet
- Være ansvarlig for optællingen på valgaftenen
- Bedømme tvivlsomme stemmesedler under optællingen
- Underskrive afstemningsbogen.

Valgstyrerne kan også udføre de samme opgaver som de tilforordnede opgaver, som fx at sidde ved valgbordene, når det er nødvendigt fx ved pauser.

Valgstyrerne skal sikre, at pressen ikke får adgang til at se, hvad en vælger stemmer. Hvis valgstyrerne tillader, at pressen får adgang til afstemningslokalet, skal det sikres at pressen først henvender sig til vælgerne efter, at de har stemt, og at en vælger kun medvirker efter eget ønske.

Valgstyrerformanden har desuden disse opgaver:

- Holde tale for de tilforordnede kl. 07:00 eller snarest derefter
- Holde åbnings- og afslutningstalen.

Forlæg til talerne for de medvirkende (tilforordnede) samt åbningstalen udarbejdes af valgsekretariatet og udleveres til valgstyrerformanden af valgsekretæren. Der må ikke ændres i åbningstalen, der holdes til de fremmødte vælgere umiddelbart inden valgstedet åbner.

Tidligere havde valgstyrerne en opgave med at gennemgå følgebrev mm. til brevstemmer 1-2 dage før valgdagen. Denne opgave udføres nu af valgbestyrelsen. På valgdagen skal brevstemmerne blive i yderkuverten sammen med følgebrevet, indtil afstemningen er afsluttet. Brevstemmerne skal opbevares, så de er utilgængelige for uvedkommende i løbet af valgdagen.

Exit polls (meningsmålinger)

Hvis valgstyrerformanden får henvendelser om at der planlægges exit polls på valgstedet, skal valgstyrerformanden sammen med valgsekretæren vurdere, om der skal give tilladelse. Et evt. afslag skal være sagligt begrundet. Der kan kun gives afslag, hvis det vurderes, at en exit poll vil forstyrre afstemningens afvikling. Der kan ikke gives afslag ud fra et ønske om at forhindre exit polls. Normalt vil det være valgsekretariatet, der modtager ønsker om at gennemføre exit polls. Valgsekretariatet vil i så fald orientere valgsekretæren.

Exit polls må ikke foretages i valglokalerne og må ikke forstyrre valghandlingen eller gøre det besværligt at komme ind i eller ud fra valglokalerne. Der må først rettes henvendelse til vælgerne efter, at de har stemt.

Forbud mod valgagitation

Valgstyrerne skal, inden valget åbner og i løbet af valgdagen, sørge for, at vælgerne kan afgive deres stemme og komme til og fra afstemningslokalet uforstyrret. Forbuddet mod valgagitation og anden holdningsmæssig påvirkning betyder, at:

- Der ikke må uddeles valgmateriale, hænges valgplakater op, parkeres kampagnebiler eller på anden måde udøves valgagitation eller anden holdningsmæssig påvirkning på valgstedet eller på de

umiddelbare adgangsveje hertil, fx gange, trapper samt efter omstændighederne skolegårde og lignende

- Valgstyrere, tilforordnede og kommunalt ansatte ikke må bære emblemer, mærkater, tøj eller lignende, der er politiske, eller som på anden måde kan være holdningspåvirkende. Man må gerne bære dannebrogsemler samt flage med dannebrogflag. FN's verdensmål emblem eller fx Ukraine-flag må man ikke bære
- Vælger, der kommer for at stemme, må normalt godt bære tøj, emblemer mm., der udtrykker en holdning. Vælgeren skal dog forlade afstemningsstedet, når vedkommende har stemt
- Der må ikke være et tændt tv i valglokalet under stemmeafgivningen
- Der kan ikke skrives ind over for valgagitation eller anden holdningsmæssig påvirkning uden for afstemningsstedets matrikel. Valgplakater på offentlig vej må fx ikke tages ned.

Indsamlinger

Der kan gives tilladelse til indsamlinger til almenyttige formål ved afstemningsstederne. Der skal gives tilladelse til indsamlingen fra valgsekretariatet på forhånd. Evt. indsamlinger skal foregå således, at de ikke på nogen måde kan forstyrre valgbehandlingen, herunder gøre det besværligt at komme ind og ud af valglokalerne. Er der givet tilladelse til indsamling på et valgsted, vil valgsekretæren være orienteret om dette. Hvis der foretages indsamlinger uden tilladelse, skal valgsekretariatet kontaktes, og indsamlingen skal afbrydes.

Hjælp til stemmeafgivningen

Enhver vælger, der har behov for hjælp, kan forlange at få den nødvendige hjælp til stemmeafgivningen. Når en vælger tilkendegiver at ville have hjælp til at stemme, skal de tilforordnede ved valgbordet kontakte valgsekretæren eller en valgstyrer, da det ikke forventes, at alle tilforordnede kender reglerne for hjælp til stemmeafgivningen. Hjælpen kan gives på følgende måder:

1. Enten af to tilforordnede/valgstyrere eller
2. Af en personligt udpeget hjælper sammen med en tilforordnet/valgstyrer eller
3. Udelukkende af en personligt udpeget hjælper, hvis vælgeren selv tilkendegiver et udtrykkeligt og utvetydigt ønske herom over for en valgstyrer eller tilforordnet, og hvis vælgerens ønske er begrundet i en umiddelbart konstaterbar eller dokumenterbar fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse. Tilkendegivelsen fra vælgeren kan ikke formidles gennem en anden person. Dog kan tilkendegivelsen formidles gennem en tegnsprogstolk, hvis vælgeren ikke kan kommunikere uden.

Vælgerens ønske om at få hjælp af en person, vælgeren selv har udpeget, skal i alle tilfælde være utvetydig.

I Aarhus Kommune administreres sidstnævnte metode (pkt. 3) sådan, at valgstyreren/den tilforordnede ikke nødvendigvis skal forlange at se dokumentation for funktionsnedsættelsen (hvis den ikke er umiddelbart konstaterbar). Valgstyreren/den tilforordnede må således gerne vurdere, at funktionsnedsættelsen ville kunne dokumenteres på forlangende. Dette giver erfaringsmæssigt en bedre oplevelse for en del vælgere.

Valgstyrerne/den tilforordnede har ikke pligt til at spørge, om vælgeren ønsker hjælp til stemmeafgivningen alene af én personligt udpeget hjælper.

En kandidat til valget (eller dennes ægtefælle, samlever eller anden nærtstående) må ikke yde personlig bistand til stemmeafgivningen på valgdagen som valgstyrer, medmindre vedkommende udpeges af vælgeren som personlig hjælper.

En personligt udpeget hjælper behøver ikke at have valget eller være myndig, men skal være moden nok til at forstå opgaven.

Hvis en personligt udpeget hjælper forsøger at påvirke vælgeren i stemmerummet, skal stemmeafgivningen afbrydes, og en valgstyrelse tilkaldes. Den nødvendige hjælp til stemmeafgivningen udføres herefter af to tilfornordnede/valgstyrelser, medmindre vælgeren frabeder sig hjælp.

Kommunikationen i stemmerummet i tilfælde, hvor en vælger har ønsket hjælp til stemmeafgivningen, skal foregå på dansk.

En vælger, der ønsker hjælp til at stemme, skal umiddelbart over for dem, der yder hjælpen, utvetydigt kunne tilkendegive, hvad vælgeren ønsker at stemme. En skriftlig tilkendegivelse eller en tilkendegivelse gennem fremmedsprogstolk er ikke nok. En tilkendegivelse kan dog fremsættes gennem tegnsprogstolk.

Adgangsforhold for vælgere med nedsat førlighed

Hvis det ikke er muligt for vælgere med handicap eller nedsat førlighed at komme frem til valglokalet, fx pga. trapper, skal der opstilles et stemmerum på et egnet sted uden for valglokalet, som disse vælgere har adgang til. Der skal være tilfornordnede til at tage imod vælgerne ved stemmerummet.

Afgive stemme uden for valgstedet

Hvis det er nødvendigt, skal en vælger have mulighed for at stemme uden for afstemningsstedet, fx i en parkeret bil. Når vælgeren er markeret i valglisten, skal to valgstyrelser/tilfornordnede bringe stemmesedlen og en transportabel stemmeurne (blindekasse) ud til vælgeren. Vælgeren skal selv udfylde stemmesedlen uset af de to tilfornordnede/valgstyrelser og lægge stemmesedlen i stemmeurnen, medmindre vælgeren har bedt om hjælp til stemmeafgivningen.

Tavshedspligt

De personer, der står for afstemningen, må ikke oplyse over for uvedkommende, om en vælger har været til stede for at afgive stemme, eller i øvrigt oplyse forhold vedrørende en vælgers stemmeafgivning. De personer, der medvirker ved afstemningen, har således tavshedspligt med hensyn til, hvad de får at vide om en vælgers stemmeafgivning. Det gælder også, hvis myndighedspersonen medvirker som hjælper, herunder personligt udpeget hjælper.

Ældrerådvalg samme dag som kommunal- og regionalvalg

Der afholdes valg til ældrerådet i Aarhus Kommune samme dag som kommunal- og regionalvalget på alle kommunens afstemningssteder. Kommunal- og regionalvalget har første prioritet i forhold til ældrerådvalget, jf. ministeriets vejledning (afsnit 7.10).

Ældrerådvalget skal foregå tydeligt og klart adskilt fra kommunal- og regionalvalget, herunder med særlige valgborde, stemmerum og stemmekasser og så vidt muligt i adskilte lokaler med særskilte adgangsveje til de pågældende stemmelokaler. Ældrerådvalget skal herudover tilrettelægges på en måde, så det ikke kan virke forstyrrende på vælgernes adgang til at stemme ved kommunal- og regionalvalget eller på gennemførelsen af valget i øvrigt. Vælgerne stemmer først til kommunal- og regionalvalget og herefter til ældrerådvalget, hvis de ønsker det.

Eksempler på spørgsmål der kan opstå i løbet af valgdagen

Hvis en vælger har glemt eller ikke har modtaget sit valgkort

I så fald skal vælgeren henvises til valgsekretæren (Informationen), der undersøger, om vælgeren er optaget på valglisten. Vælgeren skal vise legitimation, fx sundhedskort, pas eller kørekort. Hvis vælgeren er på valglisten, udskrives et erstatningsvalgkort.

Hvis en vælger har brevstemt

I så fald kan vedkommende ikke stemme på valgdagen. Hvis vælgeren ifølge valglisten har brevstemt, men insisterer på ikke at have stemt, skal valgsekretæren finde brevstemmen for at sikre, at oplysningerne i valglisten er korrekte. Hvis vælgerens stadig insisterer på ikke at have brevstemt, og underskriften på følgebrevet ikke svarer til vælgerens underskrift i en underskriftsprøve, skal vælgeren have adgang til at stemme. Dette noteres som en hændelse i afstemningsbogen.

Hvis en vælger allerede er afkrydset i valglisten

I så fald kan vælgeren ikke stemme. Hvis vælgeren insisterer på ikke at have stemt, skal valgkortet findes som kontrol. Valgsekretæren noterer dette som en hændelse i afstemningsbogen.

Hvis en vælger ikke findes på valglisten

I så fald skal det i første omgang tjekkes, at vælgeren er mødt op på det rigtige valgsted. Hvis ikke vælgeren rettidigt kan nå hen til det korrekte valgsted, kan der intet gøres. Vælgeren må under ingen omstændigheder afgive sin stemme et andet sted. Hvis vælgeren mener, at vedkommende burde være på valglisten, kontakter valgsekretæren folkeregistret, der undersøger sagen.

Må børn gå med i stemmerummet?

Børn i skolealderen må ikke gå med ind i stemmerummet af hensyn til stemmehemmeligheden, medmindre vælgeren har ønsket hjælp til at stemme og har udpeget sit barn til personlig hjælper.

Må en skoleklasse få adgang til valgstedet?

Valgstyrerformanden tager stilling til, om en skoleklasse eller lignende må få adgang til valgstedet for at følge den demokratiske proces. Det afgørende er, at det ikke forstyrrer selve valghandlingen.

Må en vælger vise, hvad vedkommende har stemt?

Nej. Stemmehemmeligheden er både en ret og en pligt. En vælger må derfor ikke vise, hvad vedkommende har stemt. Det gælder også, selvom vælgeren ikke selv har noget imod det. Selve stemmeafgivningen skal foregå i stemmerummet, hvor kun vælgeren må være til stede. Når vælgeren har stemt, skal stemmesedlen foldes sammen, så ingen kan se, hvad vælgeren har stemt. Herefter lægges stemmesedlen i stemmeurnen.

Må vælgere bruge sin egen kuglepen eller blyant?

Det er tilladt for vælgeren at anvende sit eget medbragte skriveredskab. Det er dog i den forbindelse vigtigt, at vælgeren vejledes om, at farven eller tykkelsen af skriveredskabet ikke må afvige så væsentligt fra gængse skriveredskaber, at stemmesedlen får et særpræg, da stemmesedlen i givet fald vil være ugyldig.

Afstemningens afslutning

Afstemningen fortsætter til kl. 20, og så længe der endnu derefter indfinder sig vælgere for at stemme.

Afstemningen afsluttes, når ingen vælgere tilkendegiver at ville stemme, selv om de opfordres til det. En sådan opfordring til de tilstedeværende bør gives ved indgangen til valglokalet. Valgstyrerformanden bør

først spørge, om der er andre, der ønsker at stemme, når der ikke længere er vælgere, der er i gang med at afgive deres stemme.

Ingen vælger må nægtes adgang til at stemme, hvis vælgeren er mødt op for at stemme, inden afstemningen er afsluttet. Det gælder også, hvis vælgeren er mødt op for at stemme efter kl. 20, men inden afstemningen rent faktisk er afsluttet. Hvis der er tvivl om, hvorvidt afstemningen er afsluttet, bør denne tvivl i alle tilfælde komme vælgeren til gode.

Stemmeoptællingen

Når afstemningen er afsluttet, tæller valgstyrene og de tilfornordnede stemmerne op på valgstedet. Kommunalt ansat personale kan bistå valgstyrene og de tilfornordnede vælgere, også selv om de ikke bor i kommunen. Stemmeoptællingen skal dog ske under valgstyrenes ansvar, kontrol og instruktion. Stemmeoptællingen kan herudover ikke overlades til andre.

På valgaftenen tælles kun på partier, ikke kandidater. Sortér i første omgang på de største partier og en restbunke. Bliv enige om fremgangsmåden ved optællingen og kommunikér dette til de medvirkende.

Ugyldige stemmer

Valgsekretæren vil modtage en vejledning og en eksempelsamling til brug i vurderingen af, om en stemmeseddel er gyldig eller ugyldig. Det gælder for både brevstemmesedler og fremmødestemmesedler.

Stemmeoptællingen er offentlig

Stemmeoptællingen er offentlig. Den del af lokalet/lokalerne, hvor optællingen foregår, afskærmes, så uvedkommende ikke kan komme til stemmesedlerne, men så offentligheden stadig kan overvære stemmeoptællingen.

Indberetning af valgresultatet og underskrivelse af afstemningsbogen

Resultatet af stemmeoptællingen til både kommunalbestyrelsesvalget og regionsrådsvalget meddeles de tilstedeværende, og valgsekretæren indberetter straks resultatet til valgsekretariatet.

Der er ikke noget i vejen for at offentliggøre resultatet, før valgstyrene har underskrevet afstemningsbogen, forudsat at resultatet er sikkert og kontrolleret og godkendt af valgstyrene (ministeriets vejledning afsnit 9.2.3).

Som den afsluttende handling underskrives den udfyldte afstemningsbog af samtlige valgstyrene. Afstemningsbogen kan ikke underskrives af valgstyrene, før der foreligger et resultat.

Ved at skrive under på afstemningsbogen står valgstyrene inde for, at stemmeoptællingen og kontrollen af stemmeoptællingen er sket efter loven.

Valgstyrene kan ikke overlade ansvaret for at forestå og kontrollere stemmeoptællingen, bedømme tvivlsomme stemmesedler og underskrive afstemningsbogen til andre.

I afstemningsbogen noteres det, i hvilke tidsrum valgstyrene har været til stede og fraværende på valgstedet.

Kandidaters medvirken ved stemmeoptællingen

En kandidat til valget må ikke være med til at optælle, hvor mange stemmer der er afgivet for den kandidatliste, vedkommende er opstillet for, eller deltage i opgørelsen af, hvordan de afgivne stemmer for den pågældende kandidatliste fordeler sig på personlige stemmer og listestemmer. Samme begrænsninger

for deltagelse i stemmeoptællingen gælder for en kandidats ægtefælle, samlever eller anden nærtstående. Vurderingen af, hvornår man er nærtstående, skal foretages efter forvaltningslovens almindelige regler om inhabilitet.

Links:

Kommunalvalgloven: [Kommunal- og regionalvalgloven](#)

Indenrigs- og Sundhedsministeriets vejledning: [Uofficiel trykvenlig version af vejledning om afholdelse af kommunale og regionale valg tirsdag den 18. november 2025.pdf](#)